

Årsrapport 2025

Individ- och arbetsmarknadsnämnden

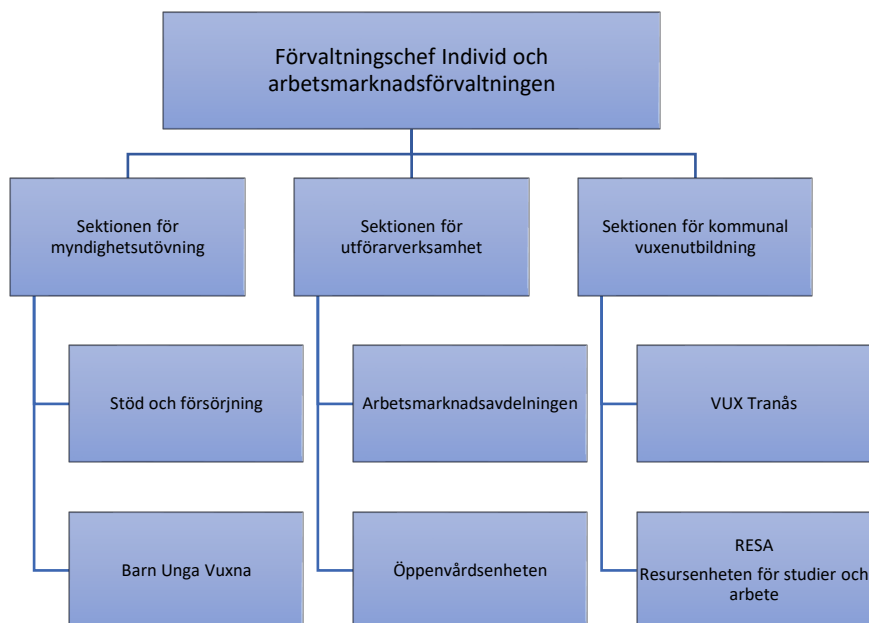
Innehållsförteckning

1.	Individ-och arbetsmarknadsnämnden	3
1.1	Organisationsbeskrivning och uppdrag	3
2.	Verksamhetsåret 2025	4
2.1	Viktiga händelser och beslut under året	4
2.2	Omvärldsbevakning samt framtida utmaningar och möjligheter	5
3.	Mål, ekonomisk analys och övriga nyckeltal	6
3.1	Uppföljning av nämndens kommunövergripande mål	6
3.2	Ekonomisk analys	7
3.2.1	Driftredovisning	7
3.2.2	Åtgärder för att nå budget i balans	8
3.2.3	Investeringsredovisning	9
a.	Uppföljning av nämndens egna mål	9
4.	Medarbetare	11
4.1	Analys av nyckeltal	12
5.	Nämndens plan för uppföljning av privata utförare	13
6.	Internkontroll	14

Budgetuppföljning med helårsprognos för ekonomi och verksamhet avrapporteras till kommunstyrelsen vid fem tillfällen varje verksamhetsår: efter mars, maj, augusti (delårsrapport) och oktober. Efter december månad görs årsbokslut. Delårsrapporten och årsbokslutet går vidare till kommunfullmäktige.

1. Individ-och arbetsmarknadsnämnden

1.1 Organisationsbeskrivning och uppdrag

Nämnden ansvarar för att fullfölja kommunens uppgifter som ankommer en socialnämnd enligt nedanstående lagar och där till hörande förordningar:

- socialtjänstlag (2001:453) avseende bistånd till barn, unga samt till vuxna med missbruk, personer som utsatts för brott/våld, som är våldsutövare samt personer som är skuldsatta eller i behov av ekonomiskt bistånd,
- lag (2024:79) om placering av barn i skyddat boende,
- lag (1988:970) om vård av missbrukare i vissa fall,
- lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga,
- lag (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare,
- lag (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare,
- lag (1994:137) om mottagande av asylsökande,
- föräldrabalk (1949:381),
- skollag (2010:800) avseende kommunal vuxenutbildning enl. kap 20 och kommunalt aktivitetsansvar enl. kap 29 § 9.

Utöver ovanstående ansvarar nämnden även för:

- kommunens arbete inom arbetsmarknadsområdet med fokus på arbetslöshet kopplat till ekonomiskt bistånd, processen för statsbidrag inom nämndens verksamhetsområden.

2. Verksamhetsåret 2025

2.1 Viktiga händelser och beslut under året

Under det första verksamhetsåret har det blivit tydligt att Tranås kommun bär på en social skuld, där kontrollen över myndighetsutövningen behöver stärkas. Detta har lett till ett mer reaktivt arbetssätt som förstärker beroendet hos individen av kommunens stöd, snarare än att främja självständighet och egen försörjning. Resultatet är ett ökat antal långvariga bistandsärenden och ett växande tryck på kommunens resurser.

Kommunens växande sociala skuld kan förstås som en följd av en successiv förlust av kontroll över den myndighetsutövning som ska säkerställa stödets kvalitet, rättssäkerhet och riktning mot självständighet och egenförsörjning. I takt med att denna kontroll försvagats har en strukturell förskjutning skett från ett aktivt och målinriktat förändringsarbete till ett mer reaktivt och beroendeförstärkande arbetssätt.

Det har lett till ett successivt ökat inflöde av individärenden, där fler människor söker stöd från Tranås kommun under längre tid och med minskad förmåga att lämna bistandsberoendet. Genom att inte fullt ut styra och leda insatserna med intentioner att individen ges rätt förutsättningar att återta kontrollen över sitt eget liv blir resultatet inte bara ett ökat ekonomiskt tryck på kommunens resurser, utan även en fördjupad och breddad problematik som ger en överbelastning för en kommun i Tranås storlek.

För att vända denna utveckling krävs en strategisk omställning mot en myndighetsutövning där varje beslut och varje insats syftar till att minska beroendet och återupprätta individens egen kraft och ansvar. Det handlar om att återta det professionella handlingsutrymmet, stärka kvaliteten i bedömningarna och säkerställa att stödet inte blir ett mål i sig, utan ett medel mot självständighet och varaktig försörjning.

Det krävs en kraftfull förändring på många nivåer såväl i förvaltningens verksamheter som i samhället i stort för att lyckas ändra förutsättningarna för Tranås kommun och dess invånare. Därför är förvaltningens utgångspunkt att hitta de delar som idag inte fungerar och där också kostnadsflödet är som störst.

Detta sker genom utgångspunkt från tre processer:

Samverkan utförare och myndighet

- Arbetet mellan dessa instanser behöver bli mer effektiv så att inte individen stannar upp i processen mot självständighet och egenförsörjning.

Samverkan mellan sektionerna

- Enligt tidigare arbete i Hr och arbetsmarknadsförvaltningen så är ett fördjupat samarbete mellan verksamheterna en grundförutsättning för en lyckad förändringsprocess. Det är av stor vikt att kommunens förvaltningar nyttjar varje krona effektivt och att det hela tiden pågår ett kontinuerligt effektiviseringsarbete där också förbättring av verksamhetens processer är vardag.

Från handläggning till beslut

- Den här processen upprättas av flera skäl. Dels för att skapa kvalitetssäkring i varje steg från handläggningen av ärendet till politikens beslut. Dels för att skapa förståelse i verksamheterna om hierarkisk struktur och tågorning för beslutsfattande. Det ger en förbättrad kontroll på ärendeflödet samt de kostnader som ärendeflödet ger.

Dessa tre processer är också det som benämns som en *plan för budget i balans*.

Vakanta tjänster

Ett annat viktigt och högst avgörande arbete för fortsatt utveckling, och som pågått under året, är att forma förvaltningens organisationsstruktur. Individ och arbetsmarknadsförvaltningen startade med ett stort antal tjänster som antingen var vakanta vid övertagandet eller har blivit det på grund av andra skäl. Det på både chefs- som handläggarnivå. Avsaknad av chefsleden gör att arbetet stannar av och att förvaltningens olika led inte kan nå sin fulla potential. Organisationens struktur i balans är ett grundläggande behov för att utveckling ska kunna ske överhuvudtaget.

Rekryterings- och kompetensförsörjningsprocesserna har haft en positiv utveckling och vid 2025 års slut är chefsleden fulltaliga inför starten av 2026. Det faktum att fulltalighet i chefsleden ger goda förutsättningar för en fortsatt ordnad struktur i förvaltningen och att fullfölja de strategier som nämnden beslutat om under hösten 2025. Med en ordnad förvaltningsstruktur ökar förutsättningarna markant för att nå de mål som kommunfullmäktige satt för förvaltningen om en budget i balans 2028.

2.2 Omvärldsbevakning samt framtida utmaningar och möjligheter

2025 har främst handlat om ett gediget förändringsarbete med grund i förvaltningens olika strategier, processer och arbetssätt. Socialtjänst har under lång tid hanterats reaktivt, det vill säga att reaktionen sker först när individen redan är i behov av stöd vilket är både kostsamt och bakåträlvande för såväl individ som det kommunala

arbetet. Arbetet behöver omvärderas och resurserna omfördelas så att det proaktiva arbetet får större utrymme med mål om fler självständiga och egenförsörjda individer i Tranås kommun.

Med mål om ökad social hållbarhet i Tranås samhälle kommer förvaltningens arbete inriktas på ökad tillgänglighet, kunskapsbaserade metoder och arbetssätt. De externa lösningarna är dyra lösningar och många gånger skulle en förstärkning av den egna utförarverksamheten ge en bättre effektivitet i individens process.

Satsningar på lokala förstärkningar inom förvaltningens verksamheter återfinns också i det intensifierade arbete som pågår sedan 2021 med ekonomiskt bistånd. Under 2025 har utformningen pågått av den verksamhet som ska kallas *Resursenheten för studier och arbete* (RESA) och som från 2026 ska fungera som ett utökat stöd i processen att fullfölja studier. Men också i kopplingen mellan studier och arbete.

3. Mål, ekonomisk analys och övriga nyckeltal

3.1 Uppföljning av nämndens kommunövergripande mål

Kommunfullmäktige har tagit beslut om att Tranås kommunkoncern ska arbeta mot fem kommunövergripande mål utifrån beslutade hållbarhetsstrategier (inriktning för tillväxt, strategi för social hållbarhet samt strategi för ekologisk hållbarhet):

1. Fler kommuninvånare i arbetsför ålder som också är i arbete
2. Förbättrad psykisk och fysisk hälsa hos barn och unga
3. Ökad upplevd och faktisk trygghet
4. Minskade koldioxidutsläpp
5. Ökad tillgång till rätt kompetens

För att bidra till kommunens övergripande mål har individ- och arbetsmarknadsnämnden i verksamhetsplanen för 2025-2027 beslutat om egna mål med indikatorer och aktiviteter som är anpassade efter den egna verksamheten.

Nämndens mål: Fler individer som lever i självständighet och egenförsörjning.					
	Start-värde:	Utfall	Målnivåer:		
Indikatorer	2024	2025	2025	2026	2027
Minskat antal hushåll i behov av ekonomiskt bistånd (medeltal för helår)	218	219	180	160	150

Kommentar/analys: Startvärdet är från april månad 2024 medan utfallet är från december 2025. Grundanledningen till att en individ uppbär ekonomiskt bistånd är arbetslöshet eller att individen saknar inkomst av annat slag så som annat bidrag exempelvis från Försäkringskassan. I Tranås har arbetslösheten ökat sedan åren 2022–2023, då arbetslöshetssiffrorna får anses som historiskt låga. Sedan dess har sämre år genomförts och arbetslöshetssiffrorna har ökat. Det som också har ökat är den grupp individer som av olika anledningar står längre från arbetsmarknaden. Således påverkas antalet hushåll som uppbär ekonomiskt stöd från kommunen. För att dessa individer ska få möjlighet att komma ut på arbetsmarknaden behöver näringslivet i en kommun vara delaktigt i individernas utveckling. Det här kan vara svårt i sämre ekonomiska tider som främst 2024 varit. Förhoppningen är om en vändning under 2026 och där också näringslivsarbetet i Tranås kommun tas ett omtag kring. Det arbetet behöver innefatta just de målgrupper som står längre ifrån arbetsmarknaden och behöver ökat stöd för att nå dit. Annars tenderar arbetet stagnera och det blir hela samhället påverkat av.

3.2 Ekonomisk analys

3.2.1 Driftredovisning

Individ- och arbetsmarknadsnämnden började 2025 med ett budgeterat underskott på -11,9 miljoner kronor efter en tillfällig ramökning på 10 miljoner kronor. Årets resultat för 2025 blir ett underskott på -6,5 miljoner kronor. Sedan den sista prognosen efter november månad har resultatet förbättrats med 5,9 mkr. Den stora skillnaden beror främst på två saker, dels att det tillkommit intäkter från riktade statsbidrag som inte varit med i prognosen (+1,8mkr), dels att det inte tillkommit nya placeringar i den omfattning som prognosen gjordes efter november (+2,6mkr). Övrig skillnad från prognostiserat resultat efter november beror på lägre kostnader/högre intäkter inom övriga områden.

Avdelning (tkr)	Budget 2025	Utfall 2025	Avvikelse
Individ-och arbetsmarknadsnämnden	481	600	-119
Förvaltningsledning	5 913	4 078	1 835
Myndighetsutövning	107 460	112 703	-5 243
Utförarverksamhet	24 943	20 667	4 276
Vuxenutbildning	20 266	15 452	4 614
Budgeterat underskott	-11 909	0	-11 909
Totalt Individ- och arbetsmarknadsnämnden	146 955	153 500	-6 546

Sektion Myndighetsutövning

Sektionen består av två delar där stöd och försörjning har ett överskott på 1,3 mkr. medan myndighet barn/unga/vuxna har ett underskott på -7,8 mkr. Överskottet inom stöd och försörjning beror främst på att alla tjänster inte varit fullt tillsatta hela året jämfört med budget. Underskottet på myndighet barn/unga/vuxna beror främst på att kostnader för placeringar varit 8 mkr högre än budget och att enheten behövt fortsätta ha konsulter delar av året pga. frånvaro t.ex. föräldraledighet (0,7mkr). Sedan är det andra kostnader som varit lägre än budget vilket ger det totala underskottet.

Sektion Utförarverksamhet

Sektionen har ett överskott på 4,3 miljoner kronor vilket beror på försäljning till annan kommun och aktör samt lägre personalkostnader än budgeterat pga. föräldraledighet, ej återbesatta tjänster och avslut av tjänst. Inkommande statsbidrag bidrar också till delar av den positiva avvikelsen.

Sektion Vuxenutbildning

Sektionen har ett överskott på 4,6 miljoner kronor vilket beror på en högre intäkt från grannkommunerna då fler grundelever läser på plats, högre intäkter från Migrationsverket, lägre kostnader för personal pga. föräldraledigheter och avslut av tjänster som inte tillsatts samt statsbidrag.

3.2.2 Åtgärder för att nå budget i balans

För att hitta en stabilitet i vägen framåt mot en budget i balans, har förvaltningen tagit fram 3 processer som grund för det förändringsarbete som påbörjades i och med att individ- och arbetsmarknadsförvaltningen startades.

- 1. Utredda och utveckla samarbetet mellan utförare och myndighet.*
- 2. Fortsätta att utveckla arbetet med samverkan ekonomiskt bistånd-arbetsmarknad-vuxenutbildning.*
- 3. Skapa en kvalitetssäkrad och effektiv process från handläggning till beslut.*

De här tre processerna har förvaltningen arbetat med under året och att de blir implementerade i verksamheterna. Syftet är att dessa processer ska skapa förutsättningar för att en tydlighet och stabilitet ska växa fram hos varje medarbetare i förvaltningen. De tre processerna ska bli ett naturligt inslag i det vardagliga arbetet och ska tydliggöra mål och riktning för arbetet. Gemensamt för processerna är att de kommer att generera förändringar inom ekonomin men också inom verksamheternas rutiner, uppdragsbeskrivningar etc.

3.2.3 Investeringsredovisning

Individ- och arbetsmarknadsnämndens investeringsbehov ligger främst i reinvesteringsbehov så som uttjänta datorer, telefoner, möbler samt övrig teknisk utrustning. Under året har förvaltningen bl.a. investerat i nya dörrar inom öppenvård vuxen, nya kiosk datorer hos arbetsmarknadsavdelningen samt annan digital utrustning som behövs bytas ut.

Avdelning (tkr)	Budget 2025	Utfall 2025	Avvikelse
Individ-och arbetsmarknadsnämnden	638	634	4
Totalt Individ-och arbetsmarknadsnämnden	638	634	4

a. Uppföljning av nämndens egna mål

Utöver de kommunövergripande målen har individ-och arbetsmarknadsnämnden egna mål med indikatorer och aktiviteter som följs upp och utvärderas under verksamhetsåret.

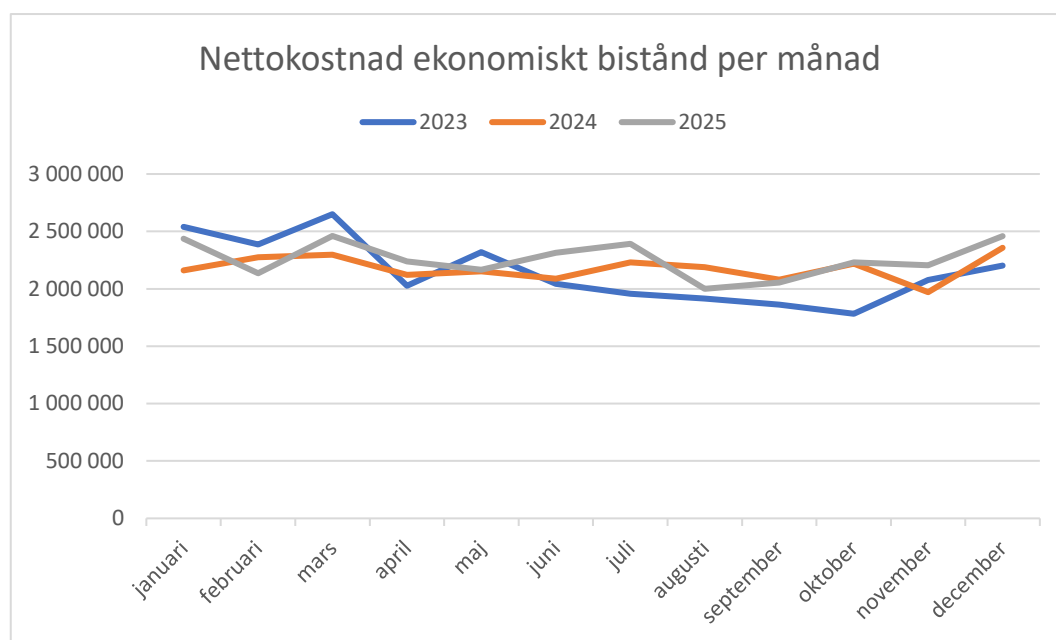
Kostnaderna för försörjningsstöd var och är fortsatt förvaltningens yttersta mått för utveckling i rätt eller fel riktning. Grundsytet med förvaltningen är att på olika sätt arbeta för att ge stöd till den individ som idag uppbär ekonomiskt stöd från kommunen i syfte att skapa förutsättningar för en egenförsörjning.

	Start- värde:	Utfall	Målnivåer:		
Indikatorer	2024	2025	2025	2026	2027
Sänkta kostnader för försörjningsstöd (enligt budget för ekonomiskt bistånd)	26,5 mkr	27,2 mkr	27 mkr	25 mkr	24 mkr

Kommentar/analys: När det gäller ekonomiskt bistånd är det lätt att tro att det är signifikant med att en ökning av antal hushåll skulle vara signifikant med en ökning av kostnaderna för biståndet. Men så är sällan fallet även om en ökning av hushållen skulle dra kostnaderna hårdare åt ett håll. Varje enskilt hushåll eller enskild individ hanteras genom en individuell bedömning vilket gör det svårt att säga att en ökning av antalet skulle ge en ökning av summan för biståndet. Det som snarare utgör ökade kostnader är att det är flera som är utan arbete. Och många av dessa står långt ifrån arbetsmarknaden. Förvaltningens arbete kommer även fortsatt vara att hitta och förbättra vägen till självständighet och egenförsörjning. Dels genom de redan gångbara insatser som görs. Men också genom att hela tiden prova nya vägar.

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att se över effektiviteten i användningen av tilldelade resurser och att på ett flexibelt sätt se över och göra de förändringar som

behövs för att komma närmare målet. Den senaste i raden av en sådan förändringsprocess är en ny verksamhet som kommer att se dagens ljus någon gång i början av 2026. Verksamheten, RESA - Resursenheten för studier och arbete, kommer att organiseras under sektionen för vuxenutbildning. Uppdraget är att möta nuvarande och framtida behov hos både arbetsmarknaden och eleverna på ett mer flexibelt, effektivt och individnära sätt, där varje insats utgår från målet att fler invånare i Tranås ska uppnå självständighet och egen försörjning.

4. Medarbetare

Individ och Arbetsmarknadsnämndens arbete ska se till att förvaltningens medarbetare och chefer har både individuella uppdrag och ett gemensamt uppdrag i att utveckla respektive verksamhet med det gemensamma målet om fler invånare i ökad grad av självständighet och egenförsörjning. Förvaltningen arbetar med att medarbetarna känner arbetsglädje och har rätt kompetens för att på bästa sätt kunna stötta och bidra till att fler individer kommer i arbete och egenförsörjning.

Detta säkerställs genom följande åtgärder som grund för ett gott och utvecklande arbete i Individ och arbetsmarknadsförvaltningen:

Tillitsbaserat ledarskap

Förvaltningen tillämpar tillitsbaserat ledarskap. Det tillitsbaserade ledarskapet handlar övergripande om en utgångspunkt där varje medlem av förvaltningen fullgör sitt uppdrag, tar sitt ansvar för att resultat återrapporteras till närmaste chef samt har tillräckligt med mandat och frihet att utföra sitt uppdrag.

Det tillitsbaserade ledarskapet bygger på att skapa tillit till organisationens medlemmar. Att ansvar tas för att leverans sker och att uppdragen slutförs. Syftet med det tillitsbaserade ledarskapet är att skapa en möjlighet för varje individ att växa i sin roll och få möjlighet att utveckla detsamma. Det ska ge en stabil grund att stå på för varje medlem i respektive uppdrag samt en trygg, tydlig och säker arbetsmiljö för både chef och medarbetare.

Uppdragsbeskrivning

För att stärka det tillitsbaserade ledarskapet ytterligare ska varje individ som tillhör individ- och arbetsmarknadsförvaltningen ha en uppdragsbeskrivning.

Uppdragsbeskrivningen innefattar det uppdrag som individen har framför sig det kommande året. Uppdragsbeskrivningen ger en tydlig och trygg överenskommelse mellan chef och medarbetare. Syftet med uppdragsbeskrivningen är att på ett tydligt sätt säkerställa att rätt fördelning av arbetsuppgifter ges, vad som förväntas i resultat, vilket ansvar och mandat som ges. Den här processen är viktig för medarbetarens delaktighet i sitt eget uppdrag samt om vilket handlingsutrymme som ges för att hantera uppdraget. Uppdragsbeskrivningen ska uppdateras en gång per år.

Arbetsmiljö

Förvaltningen arbetar aktivt och kontinuerligt med att utveckla och behålla en god arbetsmiljö. Med tydliga uppdrag som verktyg i varje verksamhet samt goda förutsättningar i varje yrkesroll för varje individ, når förvaltningen en ökad god arbetsmiljö. Ett återkommande utvecklingsområde är trygghet och säkerhetsfrågan.

Här arbetar förvaltningen kontinuerligt för att stärka personalen genom olika kompetenshöjande insatser så som exempelvis handledning.

Utmaningar

Personalmässiga utmaningar handlar om att räkna till. Att som enskild medarbetare känna att man räcker till för att den individ man arbetar med kommer vidare från bidrag till arbete. En annan utmaning finns i att räkna till handlar om antalet resurser i förvaltningen förhållande till ett ökat behov i samhället Tranås kommun. Ett arbete som kommer att fortgå kommande åren är hur digitalisering kan nyttjas för att avlasta befintlig personal. Exempelvis genom automatisering

Förvaltningens möjligheter till kompetensförsörjning är förhållandevis goda och förvaltningen står sig väl i konkurrensen om arbetskraften. Flera medarbetare inom verksamhet med övervägande socialsekreterare är återvändande medarbetare. Antalet vakanta tjänster är få och vissa yrkeskategorier kommer att förändras över tid genom den nya riktning som förvaltningens organisation medför.

4.1 Analys av nyckeltal

Nyckeltal utfall 2025-12	Kvinnor	Män	Totalt	Utfall 2024-12 (totalt)
Antal anställda (st)*	81	13	94	69
Andelen heltidsanställda (%)*	93,8%	92,3%	93,6%	89,9%
Sjukfrånvaro total (%)**	5,31%	2,43%	4,86%	4,86%
Sjukfrånvaro kort (dag 2-14) (%)**	1,08%	1,94%	1,21%	1,17%
Sjukfrånvaro lång (>181 dagar) (%)**	3,21%	0%	2,71%	1,95%
Kostnad för sjukfrånvaro (tkr)**			644	451
Kostnad för övertid (tkr)**			128	8,3

*Per aktuell månad

**För perioden 2025-01-01 till och med aktuell månad

Från 2025-01-01 har Tranås kommun två nya förvaltningar, vård-och omsorgsförvaltningen och individ-och arbetsmarknadsförvaltningen. Det gör att statistiken inte helt kan jämföras med föregående år. Skillnaden i antalet anställda

beror främst på att förvaltningens organisation vuxit i samband med omorganisationen. Detsamma gäller kostnad för sjukfrånvaro och övertid.

5. Nämndens plan för uppföljning av privata utförare

När skötseln av kommunala angelägenheter genom avtal överlämnats till privat utförare ska kommunen kontrollera och följa upp verksamheten. Enligt kommunens Program för uppföljning av privata utförare ska nämndens plan för uppföljning redovisas som en del i nämndens verksamhetsplan. Planen följs upp och redovisas i nämndens verksamhetsberättelse i samband med årsredovisningen.

Nämndens huvudsakliga privata utförare återfinns inom barnplaceringar. Utförarna följs upp kontinuerligt i myndighetsarbetet.

6. Internkontroll

Varje nämnd ska som grund för sin styrning genomföra en risk- och väsentlighetsanalys för sin verksamhet. Varje nämnd har en skyldighet att styra och löpande följa upp internkontrollsystemet inom sitt verksamhetsområde. Nämnden ska varje år anta en internkontrollplan för kommande år senast i december.

Då nämnden är ny från 2025-01-01 har ingen internkontrollplan tagits i nämnd för innevarande år. En egen internkontrollplan kommer att arbetas fram inför kommande år.

The background is a dark teal color. In the upper left, there is a faint, stylized graphic of a computer keyboard. In the lower right, there is a faint, stylized graphic of a rooster, which is the symbol of Tranås. The text is centered in the middle of the image.

**Tillsammans
är vi Tranås ♥**

www.tranas.se